

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ANALÝZA HOSPODÁŘSKÉ ČINNOSTI OBCE KOŽUŠANY-TÁŽALY

Bakalářská práce

Autor: Klára Thunová

Vedoucí práce: Doc. Ing. Richard Pospíšil, Ph.D.

Olomouc 2019

Prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: „Analýza hospodářské činnosti obce Kožušany-Tážaly“ vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího diplomové práce a uvedla jsem všechny použité podklady a literaturu.

V Olomouci dne

Podpis

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala svému vedoucímu bakalářské práce, panu Doc. Ing. Richardu Pospíšilovi, Ph.D., za cenné rady a připomínky. Dále bych chtěla poděkovat zaměstnancům obecního úřadu Kožušany-Tážaly za poskytnuté podklady a informace.

OBSAH

Úvod.....	6
I. TEORETICKÁ ČÁST	7
1 Obec	8
1.1 Vymezení obce a její základní znaky	8
1.2 Působnost obce.....	9
1.1.1 Samostatná působnost obce.....	9
1.1.2 Přenesená působnost obce.....	10
1.3 Orgány obce a jejich činnost	10
1.3.1 Zastupitelstvo obce	11
1.3.2 Rada obce.....	12
1.3.3 Starosta a jeho zástupci	12
1.3.4 Obecní úřad.....	13
2 Hospodaření obce.....	14
2.1 Rozpočet obce	14
2.2 Rozpočtový proces.....	14
2.2.1 Rozpočtový výhled	15
2.2.2 Sestavení návrhu rozpočtu a jeho zveřejnění	15
2.2.3 Rozpočtová skladba	16
2.2.4 Rozpočtové provizorium.....	16
2.2.5 Rozpis rozpočtu.....	17
2.2.6 Změny rozpočtu	17
2.2.7 Závěrečný účet	17
2.3 Obsah rozpočtu obce	18
2.3.1 Příjmy rozpočtu obce	18
2.3.2 Výdaje rozpočtu obce.....	21
II. PRAKTICKÁ ČÁST	23
3 Informace o obci Kožušany-Tážaly	24
4 Rozpočty obce v letech 2014-2017	26
4.1 Rozpočet obce za rok 2014	26
4.2 Rozpočet obce za rok 2015	28
4.3 Rozpočet obce za rok 2016	30
4.4 Rozpočet obce za rok 2017	32
5 Vývoj hospodaření obce Kožušany-Tážaly.....	34

5.1	Vývoj celkových příjmů a výdajů	34
5.1.1	Vývoj příjmů obce	35
5.1.2	Vývoj výdajů obce	37
6	Analýza dotací v letech 2014-2017	39
6.1	Přijaté dotace na rok 2014.....	40
6.2	Přijaté dotace na rok 2015.....	41
6.3	Přijaté dotace na rok 2016.....	42
6.4	Přijaté dotace na rok 2017.....	43
	Shrnutí a doporučení	44
	Závěr	45
	Seznam pramenů a literatury.....	46
	Seznam zkratk	48
	Seznam grafů.....	50
	Seznam tabulek	51

Úvod

Tématem bakalářské práce je analýza hospodaření územního samosprávného celku Kožušany-Tážaly. Hlavní důvod vybrání tohoto tématu byl ten, že se dozvím o problematice hospodaření obce, která je mi blízká.

Rozpočet je nejdůležitější plánovací dokument územních samosprávných celků. Každý samosprávný celek má povinnost zpracovávat rozpočet na každý rok. Prostřednictvím plnění rozpočtu obec uspokojuje potřeby občanů, kteří v dané obci žijí.

Cílem práce je rozebrat hospodaření obce v letech 2014-2017 a následně obci doporučit kroky, kterými by přispívala k dalšímu rozvoji. Rok 2018 jsem do analýzy nezahrnovala z toho důvodu, že jsem neměla k dispozici všechny dokumenty k tomu potřebné.

Celá práce je rozdělena do šesti kapitol. První kapitola se zabývá pojmem obec, jejím vymezením a základními znaky. Dále působností obce, která se dělí na samostatnou a přenesenou. V této kapitole jsou zahrnuty i orgány obce, jejich povinnosti a pravomoci. Druhá kapitola nese název hospodaření obce, kde je objasněn pojem rozpočet obce a popsán rozpočtový proces obce. Jedna podkapitola se zabývá obsahem rozpočtu obce, který se dělá na příjmovou část a výdajovou.

Třetí kapitolou začíná praktická část, obsahuje informace o obci Kožušany-Tážaly, její polohu a historii. Čtvrtá kapitola analyzuje rozpočty obce ve sledovaném období od roku 2014 do 2017 znázorněné v tabulkách. V páté kapitole je graficky znázorněn vývoj příjmů a výdajů a charakterizovány jednotlivé příjmové a výdajové složky. A v poslední šesté kapitole jsou rozebrány přijaté dotace ve sledovaném období, jejich účelnost a výše.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 Obec

1.1 Vymezení obce a její základní znaky

Zákon o obcích v § 1 definuje obec jako „základní územní společenství občanů tvořící územní celek, který je vymezen hranicí území obce“¹. Obec je tedy základní územní samosprávný celek. Legislativa a právní postavení obcí je vymezena v zákoně č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení). Obec je základní jednotka územního členění státu, charakterizována jako územní samosprávné společenství, které je tvořeno třemi základními pilíři (znaky):

- území (územní základ obce)
- občané (osobní základ obce)
- právo na samosprávu (právně-ekonomický základ obce)

Mimo tyto tři hlavní znaky jsou ještě další neméně důležité:

- vlastní majetek a hospodaření dle vlastního rozpočtu
- právní subjektivita a právotvorba
- soustava orgánů²

Obec je samostatný ekonomický subjekt, který má majetek a vlastní finanční prostředky.³ Obec jakožto samosprávné společenství občanů rozhoduje o všech zákonem stanovených vztazích a nese odpovědnost za dopady svých rozhodnutí. V rámci své hlavní činnosti obec vykonává funkce:

- sociální – obec zajišťuje různé veřejné služby pro občany
- ekonomická – obec vystupuje v ekonomických vztazích a vytváří tak podmínky pro ekonomický rozvoj
- územně-technická – obec zjišťuje podmínky pro funkční využití svého území⁴

¹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

² KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007, str. 94

³ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy - územní aspekty veřejných financí*. 1. vyd. Praha: Victoria Publishing, a.s., 1995, str. 55

⁴ HRABALOVÁ, S.: *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004, str. 14

Občané mají právo vstupovat do řídicích činností nepřímo a přímo. Nepřímo vstupují prostřednictvím volených zástupců do obecních zastupitelstev a přímo aktivní účastí při veřejných zasedáních orgánů obce nebo prací v orgánu obce (v komisi, výboru apod.)

1.2 Působnost obce

Obec plní dvě základní funkce vymezené zákonem o obcích označované jako působnost. Funkci samosprávnou a funkci přenesenou.

1.1.1 Samostatná působnost obce

Vlastní samosprávná funkce, tzv. samostatná (vlastní) působnost obce. Obec spravuje své záležitosti samostatně. Orgány krajů nebo státu do samostatné působnosti mohou zasahovat pouze v případě, kdy to situace vyžaduje v rámci ochrany zákona.⁵ Obec má určité zákonem upravené pravomoci, může samostatně rozhodovat v určitých oblastech veřejné správy. Samospráva se uskutečňuje prostřednictvím volených orgánů. Do samostatné působnosti obce patří tyto činnosti:

- hospodaření obce
- rozpočet a závěrečný účet obce
- peněžní fondy obce
- právnické osoby obce a organizační složky obce
- organizace, řízení, personální a materiální zabezpečení obecního úřadu
- vydávání obecně závazných vyhlášek obce
- obecní policie
- a další⁶

⁵ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

⁶ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009, str. 30

1.1.2 Přenesená působnost obce

Přenesená působnost znamená, že stát vykonává záležitosti týkající se obce prostřednictvím zaměstnanců (úředníků) dané obce. Obec vykonává tyto činnosti:

- vydává nařízení obce
- rozhoduje o místních a účelových komunikacích
- projednává přestupky
- spravuje drobné toky
- a další⁷

K výkonu těchto činností čerpají obce příspěvky ze státního rozpočtu. Obec se musí řídit zákony a předpisy a musí být v souladu s usneseními vlády.

V zákonu o obcích rozlišujeme 3 typy obcí z hlediska rozsahu výkonu přenesené působnosti:

- základní rozsah výkonu přenesené působnosti (obce I. stupně)
- rozsah pověřeného obecního úřadu (obce II. stupně)
- rozsah úřadu obce s rozšířenou působností (obce III. stupně)⁸

Přenesenou působnost základního rozsahu vykonávají všechny obce. Obce s pověřeným obecním úřadem mohou např. rozhodovat o poskytování peněžité a věcné dávek nebo půjček.

1.3 Orgány obce a jejich činnost

Prostřednictvím orgánů vystupuje obec navenek a spravuje své záležitosti. Orgány obce jsou tvořeny fyzickými osobami, mají reprezentativní úlohu. V zákonu o obcích jsou zmíněny čtyři základní a nejdůležitější orgány, je to zastupitelstvo obce, rada obce, starosta a obecní úřad. Pravomoci jim lze stanovit pouze a jen zákonem a dělí se na vyhrazené a nevyhrazené. Vyhrazené pravomoci jsou, jak už z názvu plyne,

⁷ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009, str. 31

⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

určené pro určitý orgán, nelze je přesunovat. Nevyhrazené pravomoci jsou určeny pro radu obce.⁹

1.3.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je nejdůležitější a nejvyšší orgán obce. Je jediným orgánem obce, o kterém se zmiňuje Ústava ČR. Členové jsou voleni do zastupitelstev obcí občany na čtyři roky a zastupitelstvem je volena rada obce a starosta. Člen zastupitelstva je neodvolatelný. Počet členů bývá 5 – 55. Na začátku volebního období si zastupitelstvo stanoví základní cíle, kterých by chtělo dosáhnout. Pokud není zřízena rada obce, zastupitelstvo vydává nařízení obce. Zastupitelstvo je povinno zřizovat finanční a kontrolní výbory, finanční výbor hospodaří s majetkem obce a kontrolní výbor kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti, výbory jsou poradní orgány zastupitelstva. V zákoně jsou pravomoci zastupitelstva obce popsány v § 84 a 85, patří mezi ně například:

- schvalování programu rozvoje obce
- schvalování rozpočtu obce a závěrečný účet obce
- zřizování trvalých a dočasných peněžních fondů obce
- zřizování a rušení příspěvkových organizací a organizačních složek obce
- rozhodování o založení nebo rušení právnických osob
- navrhování zástupců obce do ostatních orgánů obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast
- vydávání obecně závazných vyhlášek obce
- rozhodování o vyhlášení místního referenda
- navrhování změn katastrálních území uvnitř obce
- a další pravomoci uvedené v zákoně¹⁰

⁹ Hlavní orgány obce a jejich povinnosti - SMS ČR - Rok v obci. *SMS ČR - Rok v obci* [online]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/35-hlavni-organy-obce-a-jejich-po/>

¹⁰ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

1.3.2 Rada obce

Rada obce je výkonný orgán zastupitelstva a je jím také volena. Není zřizována v obcích menších než 10 000 obyvatel. Člen rady může být odvolán a nahrazen jiným. Členové jsou starosta, místostarosta a radní, kteří se volí z řad zastupitelů. Počet lidí v radě musí být lichý a nepřesahuje 1/3 počtu zastupitelstva, tedy nejméně 5 a nejvíce 11 členů. Obecní rada má také řadu záležitostí, které musí spravovat. V některých obcích rada není vůbec volena a její pravomoci přebírá starosta obce. Jedná se o kolektivní orgán a má tyto pravomoci:

- zabezpečuje hospodaření podle schváleného rozpočtu
- vydává v přenesené působnosti nařízení územního samosprávného celku
- projednává a řeší návrhy a připomínky předložené členy zastupitelstva
- a další¹¹

1.3.3 Starosta a jeho zástupci

Starosta je tím, kdo obec reprezentuje, zastupuje ji navenek, ale nemá povahu statutárního orgánu právnické osoby. Ze své činnosti se zodpovídá zastupitelstvu a radě obce. Osoba v této funkci nemá pravomoc samostatně rozhodovat o záležitostech samosprávy. Řídí zasedání zastupitelstva a schůze rady.¹² Má tyto pravomoci a povinnosti:

- je volen z řad členů zastupitelstva
- musí být občanem České republiky
- podepisuje právní předpisy
- svolávají zasedání zastupitelstva a schůze rady
- odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce
- a další¹³

Starostu zastupuje místostarosta po dobu jeho nepřítomnosti.

¹¹ VAVROCHOVÁ, Simona a Petr KUŠ. *Územní samosprávné celky*. Praha: Institut pro místní správu Praha, 2011, str. 72

¹² VAVROCHOVÁ, Simona a Petr KUŠ. *Územní samosprávné celky*. Praha: Institut pro místní správu Praha, 2011, str. 75

¹³ VAVROCHOVÁ, Simona a Petr KUŠ. *Územní samosprávné celky*. Praha: Institut pro místní správu Praha, 2011, str. 75

1.3.4 Obecní úřad

Obecní úřad má každá obec. Tvoří jej starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu (pokud je tahle funkce v obci zřízena). Úřad se může členit na odbory a oddělení podle rozhodnutí rady (kde nepůsobí rada, má tuhle pravomoc zastupitelstvo) a v samostatné působnosti plní úkoly, které mu zastupitelstvo nebo rada uloží.¹⁴ Sídlí na území obce a vede evidenci obyvatel v přenesené působnosti.

¹⁴ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007, str. 208

2 Hospodaření obce

2.1 Rozpočet obce

„Rozpočet a celý rozpočtový proces lze chápat jako nástroj zabezpečení a financování obecní politiky, který dává do souladu plánované příjmy a výdaje obce.“ (Provazníková, 2009, s. 57) Je to nejdůležitější plánovací dokument územních samosprávných celků. Tyhle rozpočty se také jinak nazývají územní rozpočty nebo decentralizované peněžní fondy. *„Územní rozpočet je vytvářen, rozdělován a používán, stejně jako ostatní veřejné rozpočty v rozpočtové soustavě, s využitím nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného způsobu financování, který je typický pro všechny veřejné rozpočty.“* (Provazníková, 2009, s. 57) Rozpočet je sestavován vždy na rozpočtové období, tzn. na kalendářní rok. Avšak rozpočtový proces je delší, pojímá dobu 1,5 - 2 roky. Když se zpracovává rozpočet obce, vychází se z rozpočtového výhledu. Rozpočet musí splňovat jednotlivé zásady:

- každoroční sestavování a schvalování
- reálnost a pravdivost
- úplnost a jednotnost
- publicitu¹⁵

2.2 Rozpočtový proces

„Rozpočtovým procesem rozumíme souhrn činností, které jsou nezbytné k řízení hospodaření územního samosprávného celku v daném období.“ (Provazníková, 2009, str. 70) Rozpočtový proces vyjadřuje cíle samosprávy prostřednictvím obsahu rozpočtu, tedy příjmů a výdajů. Fáze rozpočtového procesu se dělí následujících etap:

- analýza minulého rozpočtového období a stanovení priorit
- sestavení návrhu, jak by měl rozpočet vypadat
- projednání a schválení
- kontrola plnění rozpočtu

¹⁵ Rozpočet obce. Jak jej odpovědně připravit a schválit | Moderní Obec. Moderní Obec | *Moderní Obec* [online]. Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/rozpocet-obce-jak-jej-odpovedne-pripravit-a-schvalit/>

- závěrečný účet
- následná kontrola
- aktualizace rozpočtového výhledu¹⁶

2.2.1 Rozpočtový výhled

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů definuje rozpočtový výhled jako pomocný nástroj územně samosprávného celku nebo svazku obcí sloužící pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Pravomoc zastupitelstva schvalovat rozpočtový výhled sice není uvedena v zákoně, ale vyplývá to z povahy výhledu rozpočtu. Jeho zveřejnění na úřední desce není povinné. Reálně, pravdivě a úplně sestavený výhled informuje o očekávaném vývoji hospodaření obce.¹⁷

2.2.2 Sestavení návrhu rozpočtu a jeho zveřejnění

Sestavování rozpočtu je nejdůležitější část procesu a rozpočet obce se vypracovává v návaznosti na svůj střednědobý rozpočtový výhled a na základě údajů z rozpisu platného státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria, jímž:

- státní rozpočet určuje své vztahy o rozpočtům krajů nebo jednotlivých obcí
- rozpočet kraje určuje své vztahy k rozpočtům obcí v kraji¹⁸

Obec musí zveřejnit návrh rozpočtu na úřední desce a na internetových stránkách minimálně 15 dnů před dnem zahájení jeho projednávání na zasedání zastupitelstva.¹⁹ Návrh rozpočtu musí být zveřejněn až do jeho schválení a každý občan může v téhle lhůtě projevit své připomínky buď ústně (na zasedání zastupitelstva, na kterém je návrh projednáván) nebo písemně. Obec zveřejní rozpočet do 30 dnů od jeho schválení na internetových stránkách a na úřední desce oznámí, kde je zveřejněn.

¹⁶ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009, str. 70

¹⁷ Rozpočtový výhled - SMS ČR - Rok v obci. *SMS ČR - Rok v obci* [online]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/zpravy-redaktoru/detail/600-rozpocetovy-vyhled/>

¹⁸ 250/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

¹⁹ 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení)

2.2.3 Rozpočtová skladba

Rozpočet obce se zpracovává v třídění podle rozpočtové skladby, kterou stanoví Ministerstvo financí vyhláškou 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, tedy rozpočtová skladba je systematické třídění příjmů a výdajů. *„Orgány územního samosprávného celku a orgány svazku obcí projednávají rozpočet při jeho schvalování v třídění podle rozpočtové skladby tak, aby schválený rozpočet vyjadřoval závazné ukazatele, jimiž se mají povinně řídit*

- *výkonné orgány územního samosprávného celku a svazku obcí při hospodaření podle rozpočtu*
- *právnícké osoby zřízené nebo založené v působnosti územního samosprávného celku při svém hospodaření*
- *právnícké osoby zřízené v působnosti svazku obcí*
- *další osoby, které mají být příjemci dotací nebo příspěvků z rozpočtu“ (250/2000 Sb., Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů)*

2.2.4 Rozpočtové provizorium

Pokud nebude rozpočet schválen před 1. lednem rozpočtového roku, řídí se rozpočtové hospodaření obce v době do schválení rozpočtu pravidly rozpočtového provizoria. Pravidla rozpočtového provizoria stanoví:

- zastupitelstvo kraje pro hospodaření kraje
- zastupitelstvo obce pro hospodaření obce
- orgány svazku obcí pro hospodaření svazku obcí²⁰

„Rozpočtové příjmy a výdaje uskutečněné v době rozpočtového provizoria se stávají příjmy a výdaji rozpočtu po jeho schválení.“ (250/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů)

²⁰ 250/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

2.2.5 Rozpis rozpočtu

„Po schválení rozpočtu v zastupitelstvu územního samosprávného celku a orgánech svazku obcí se jeho rozpis provádí neprodleně. Při rozpisu rozpočtu se rozpočet člení podle podrobné rozpočtové skladby.“ (250/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů)

2.2.6 Změny rozpočtu

„Rozpočet může být po jeho schválení změněn z důvodu

- *změny v organizaci hospodářství financovaného rozpočtem (organizační změny)*
- *změny právních předpisů ovlivňujících výši rozpočtovaných příjmů nebo výdajů (metodické změny); patří mezi ně také cenové změny ovlivněné změnami právní úpravy regulovaných cen, nebo*
- *změny objektivně působících skutečností ovlivňujících plnění rozpočtu příjmů či výdajů (věcné změny)“* (250/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů)

2.2.7 Závěrečný účet

Závěrečný účet zpracovává každá obec vždy po skončení kalendářního roku. *„V závěrečném účtu jsou obsaženy údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů v plném členění podle rozpočtové skladby, údaje o hospodaření s majetkem a o dalších finančních operacích, včetně tvorby a použití peněžních fondů v tak podrobném členění a obsahu, aby bylo možné zhodnotit finanční hospodaření územního samosprávného celku nebo svazku obcí a jimi zřízených nebo založených právnických osob.“* (250/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů) Obce jsou povinny nechat si přezkoumat hospodaření za uplynulý kalendářní rok, zpráva o výsledku z tohoto přezkoumání je pak součástí závěrečného účtu při jeho projednávání. Závěrečný účet včetně zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření se musí zveřejnit na internetových stránkách obce a současně na úřední desce.²¹

²¹ 250/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

2.3 Obsah rozpočtu obce

Obsah rozpočtu je definován v zákoně 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních samosprávných celků, cituji: „*Obsahem rozpočtu jsou jeho příjmy a výdaje a ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů, pokud není dále uvedeno, že probíhají mimo rozpočet. Mimo rozpočet se uskutečňují peněžní operace týkající se:*

- *cizích prostředků*
- *sdružených prostředků*
- *podnikatelské činnosti“*

2.3.1 Příjmy rozpočtu obce

Příjmy lze rozdělit na čtyři skupiny:

- daňové příjmy
- transfery a dotace
- nedaňové příjmy
- úvěry a půjčky

Daňové příjmy a **rozpočtové určení daní**, jinými slovy daňové určení, jsou velmi důležitým prvkem na příjmové straně rozpočtu obce a nejsou účelově vázány.

Daňové příjmy rozpočtu obcí tvoří podle aktuálního znění Zákona č. 243/2000 Sb. k 1.1.2018:

- a) *výnos daně z nemovitých věcí; příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází*
- b) *podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty*
- c) *podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně podle zákona o daních z příjmů*

d) podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby, s výjimkou výnosů uvedených pod písmenem c)

e) podíl na 23,58 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob sníženého o výnosy uvedené v písmenech c) a d)

f) podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou výnosů uvedených v písmenu h) a v § 3 odst. 1 písm. a)

g) daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby

h) podíl na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně z příjmů, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby²²

První tři – daňové příjmy, transfery a dotace a nedaňové příjmy jsou tzv. nenávratné příjmy a poslední – úvěry a půjčky jsou návratné, obec má povinnost je splatit. Nejpočetnější skupinou celkových příjmů rozpočtu obce jsou vlastní příjmy. Mezi tyto příjmy se řadí i daňové příjmy. Vlastní příjmy můžeme dělit na:

- svěřené daně – výnos těchto daní proudí rovnou do rozpočtu obcí (na jejímž území byl výnos vybrán) a patří sem daň z nemovitých věcí a daň z příjmu právnických osob za obce²³
- sdílené daně – tyhle daně obec nemůže nijak ovlivnit a patří sem daň z přidané hodnoty a daň z příjmů fyzických osob²⁴
- místní poplatky (poplatky ze psů, poplatky za užívání veřejného prostranství, za lázeňský a rekreační pobyt a další)²⁵
- správní poplatky (za výpisy z matrik a další)²⁶

²² 243/2000 Sb. Zákon o rozpočtovém určení výnosů daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)

²³ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy : teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, str. 80

²⁴ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004, str. 54

²⁵ Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, v platném znění

Daňové příjmy si obec sama částečně reguluje a poplatky si vybírá sama. Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích říká, že si obec může vybrat, které místní poplatky přijme a které ne. Mezi tyto příjmy patří:

- daň z přidané hodnoty
- daň z příjmů právnických osob
- daň z příjmů fyzických osob
- daň z nemovitých věcí
- daň z hazardu
- místní a správní poplatky²⁷

Výběr těchto daní provádí Finanční správa ČR a určitý podíl je odváděn obci. Stejně jako daň z nemovitých věcí vybírá Finanční správa, avšak celý zisk je určen obci.

Další skupinou příjmů jsou **příjmy nedaňové**, které souvisí s podnikatelskou nebo hospodářskou činností obce a jsou to:

- příjmy z vlastní činnosti (příjmy z pronájmu majetků, příjmy související s užíváním majetku a další)²⁸
- odvody od příspěvkových organizací
- příjmy z prodeje a pronájmu obecního majetku
- příjmy z úroků z finančního majetku
- přijaté sankční platby
- splátky půjček
- výnosy z finančního majetku
- a další²⁹

Tyhle příjmy jsou ovlivnitelné obcemi.

Další skupinou jsou **kapitálové příjmy**, které ovšem nepatří mezi hlavní zdroj příjmů a neopakují se pravidelně. Mají dlouhodobý charakter. Jsou to např. příjmy z prodeje pozemků a nemovitostí.³⁰

²⁶ Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, v platném znění

²⁷ Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, v platném znění

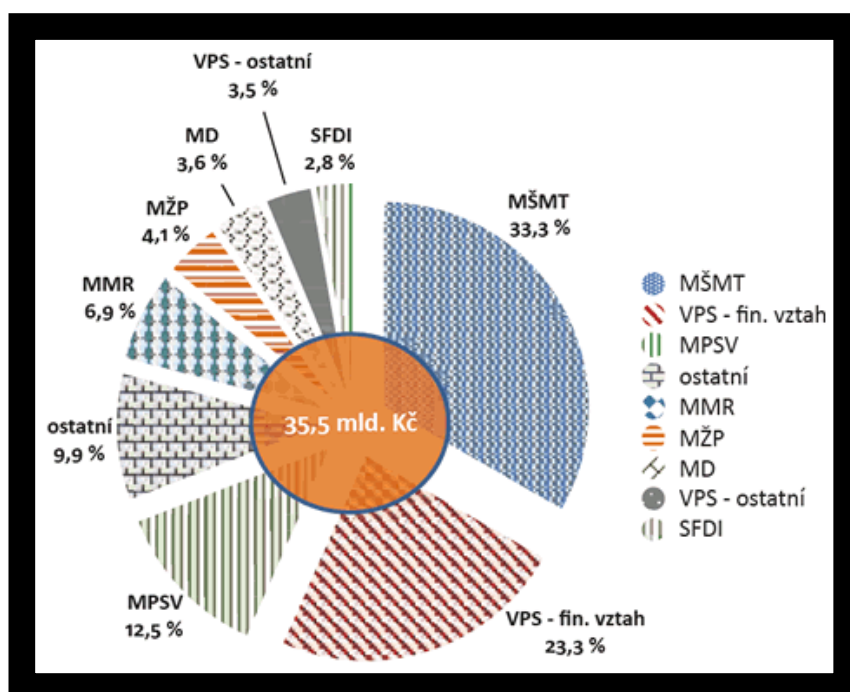
²⁸ MÁČE, Miroslav. *Účetnictví a finanční řízení*. Praha: Grada, 2013, str. 95

²⁹ *University information system MENDELU* [online]. Dostupné z:

https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=53984;lang=cz

Transfery jsou významným zdrojem příjmů pocházejících ze státního rozpočtu, státních fondů a z rozpočtů krajů. Dnes již transfery do rozpočtu obcí nepřicházejí z regionálních rad, ale prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu, který tvoří např. MMR, MŠMT.

Graf č. 1: Transfery přijaté obcemi v roce 2016

Zdroj: <http://www.denik.obce.cz/clanek.asp?id=6743008>

2.3.2 Výdaje rozpočtu obce

Výdaje se dají dělit různými způsoby, z různých hledisek. Podle ekonomického hlediska:

- běžné – jsou to opakující se výdaje a financují se z nich provozní záležitosti obce (platy zaměstnanců)
- kapitálové – určeny zejména k financování dlouhodobých, investičních potřeb

³⁰ MÁČE, Miroslav. *Účetnictví a finanční řízení*. Praha: Grada, 2013, str. 100

Podle rozpočtové skladby:

- druhové
- závazné
- funkční

Podle infrastruktury:

- ekonomické
- sociální

Podle funkcí veřejných financí:

- alokační
- redistribuční
- stabilizační

Podle rozpočtového plánování:

- plánované (plánovatelné)
- neplánované

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 Informace o obci Kožušany-Tážaly

Kožušany-Tážaly jsou obec, která se nachází v Olomouckém kraji při silnici do Tovačova přibližně 7 kilometrů od Olomouce. V sousedství Kožušan-Tážal se nachází obce:

- Nemilany, které jsou dnes součástí Olomouce
- Blatec
- Charváty
- Grygov³¹

Nadmořská výška obce se pohybuje od 206 do 224 metrů. Neprotéká zde žádný vodní tok, ale řeka Morava je vzdálená asi 1 kilometr od Kožušan. Název Tážaly je odvozen od slova táhnout, což se dá přirovnat k dnešnímu slovu rolník. Obec má dvě části, Kožušany a Tážaly, do roku 1960 to byly dvě samostatné obce. Byla zřízena 18. července 1985 ze zákona e. 367/1990 sb. o obcích (obecní zřízení) jako územně samosprávný orgán.³²

První písemná zmínka Tážal je z roku 1078, kdy tuto obec moravský kníže daroval benediktinskému klášteru. Obec patří k nejstarším obcím na Olomoucku, o kterých jsou vedeny písemné záznamy. Od roku 1568 se obě obce dostaly pod správu kláštera sv. Kateřiny v Olomouci, řádu sester dominikánek, bylo tomu tak do zrušení kláštera roku 1782. Do roku 1878 byla obec Tážaly vlastnictví belgického hraběte Filipa Ludvíka Saint Genois, po pádu tohoto rodu se Tážaly i Kožušany staly součástí lichtensteinského velkostatku Šternberk.³³ První písemná zmínka o Kožušanech se datuje k roku 1297.

V roce 1825 byl v obci rozsáhlý požár, při kterém shořela dřevěná zvonice v Tážalech a místo ní byla postavena zděná kaplička, která tam stojí dodnes. Na soše před kaplí jsou napsána jména padlých vojáků z 1. světové války. V Kožušanech na návsi se nachází osmiboká kaple sv. Anny z roku 1750, je evidovaná v Památkového úřadu ČR. Na západ od Tážal je umístěna socha sv. Norberta pocházející z roku 1708.

³¹ BUCHTOVÁ, Ivana. *Paměti obce Kožušany - Tážaly*. Olomouc: Danal, 2000, str. 7

³² Kožušany - Tážaly | Povinně zveřejňované informace. *Obec Kožušany-Tážaly* [online]. Kožušany. Dostupné z: <https://www.kozusanytazaly.cz/povinne-zverejnovane-informace>

³³ Obec Kožušany-Tážaly. *Obec Kožušany-Tážaly* [online]. Kožušany. Dostupné z: <https://www.kozusanytazaly.cz/>

Budova základní školy se datuje až do roku 1880 a na její čelní zdi je památník obětem 2. světové války. V obci se nachází i mateřská škola, kulturní dům, sportovní areál, tělocvična, obchody s potravinami, poštovní úřad, hostince a autobusová a vlaková zastávka.

Obec Kožušany-Tážaly má finanční výbor, kontrolní výbor a kulturní a sociální výbor. Zastupitelstvo obce tvoří 7 členů. Od 1.1.2003 má obec jednu příspěvkovou organizaci a tou je Základní škola a Mateřská škola Kožušany-Tážaly.

Graf č. 2: Vývoj počtu obyvatel v obci

Zdroj: vlastní zpracování na základě statistik: Počet obyvatel v obcích, dle ČSÚ.

4 Rozpočty obce v letech 2014-2017

4.1 Rozpočet obce za rok 2014

Návrh rozpočtu obce na rok 2014 byl vyvěšen na úřední desce od 10.3.2014 do 28.3.2014. Schválený rozpočet obce na rok 2014 byl schválen zastupitelstvem obce dne 28.3.2014. Téhož dne zastupitelstvo projednávalo závěrečný účet obce za rok 2013 včetně zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření obce za rok 2013 a schválilo celoroční hospodaření obce za rok 2013 bez výhrad.

Výsledek hospodaření běžného účetního období za rok 2014 činí 4 453 405,55 Kč. Při přezkoumání hospodaření obce Kožušany-Tážaly za rok 2014 nebyly zjištěny chyby a nedostatky.

Tabulka č. 3: Rozpočet za rok 2014 (v tis. Kč)

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost
Třída 1 - Daňové příjmy	7873	9548	9496
Třída 2 - Nedaňové příjmy	313	531	525
Třída 3 - Kapitálové příjmy	0	5	5
Třída 4 - Přijaté dotace	152	1250	1250
Příjmy celkem	8338	11334	11276
Třída 5 - Běžné výdaje	5685	6664	5211
Třída 6 - Kapitálové výdaje	13115	15132	2281
Výdaje celkem	18800	21796	7692
Saldo: Příjmy - výdaje	-10462	-10462	3784
Prostředky minulých let	10462	10462	-3784
Financování celkem	10462	10462	3784

Zdroj: rozpočty obce, vlastní zpracování

Komentář:

Rozpočet na rok 2014 byl schválen jako schodkový s přebytkem finančních prostředků z minulých let. Daňové příjmy tvoří ve většině obcí největší část celkových příjmů, je tomu tak i ve sledované obci Kozušany-Tážaly v roce 2014.

Hospodaření příspěvkové organizace zřízené obcí v roce 2014

V roce 2014 byl příspěvek obce na tuhle příspěvkovou organizaci ve výši 600 000 Kč, dotace Krajského úřadu byly 3 354 734 Kč, školné MŠ činilo 101 705 Kč, školné ŠD 6 120 Kč, pronájem ve výši 1 500 Kč, úroky 4 458,02 Kč a čerpání z rezervního fondu 3 000 Kč. Hospodářský výsledek za rok 2014, který činí 27 718,07 Kč, byl převeden do rezervního fondu příspěvkové organizace.

Tabulka č. 4: Hospodaření ZŠ a MŠ Kozušany-Tážaly

Výnosy	4 110 809,18
Náklady	4 083 091,11
Hospodářský výsledek	27 718,07

Zdroj: vlastní zpracování

4.2 Rozpočet obce za rok 2015

Návrh rozpočtu obce na rok 2015 byl vyvěšen na úřední desce od 6.3.2015 do 30.3.2015. Schválený rozpočet obce na rok 2015 byl schválen zastupitelstvem obce dne 30.3.2015. Dne 30.6.2015 zastupitelstvo projednávalo závěrečný účet obce za rok 2014 včetně zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření obce za rok 2014 a schválilo celoroční hospodaření obce za rok 2014 bez výhrad.

Výsledek hospodaření běžného účetního období za rok 2015 činí -1 453 672,54 Kč. Při přezkoumání hospodaření obce Kožušany-Tážaly za rok 2015 nebyly zjištěny chyby a nedostatky.

Tabulka č. 5: Rozpočet za rok 2015 (v tis. Kč)

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost
Třída 1 - Daňové příjmy	7864	9404	9383
Třída 2 - Nedaňové příjmy	415	460	437
Třída 3 - Kapitálové příjmy	0	0	0
Třída 4 - Přijaté dotace	27375	37803	37803
Příjmy celkem	35654	47668	47623
Třída 5 - Běžné výdaje	6592	9485	129
Třída 6 - Kapitálové výdaje	43308	70429	57795
Výdaje celkem	49900	79914	57925
Saldo: Příjmy – výdaje	-14246	-32246	-10302
Prostředky minulých let	14246	32246	10302
Financování celkem	14246	32246	10302

Zdroj: rozpočty obce, vlastní zpracování

Komentář:

Rozpočet na rok 2015 byl schválen jako schodkový s přebytkem finančních prostředků z minulých let. V tomto roce nastala situace, kdy přijaté dotace převýšily

daňové příjmy. Daňové příjmy nestačily na prováděné operace a bylo nutné zajistit prostředky jinde. Ten rok se staly významnější složkou dotace.

Hospodaření příspěvkové organizace zřízené obcí v roce 2015

V roce 2015 byl příspěvek obce na tuhle příspěvkovou organizaci ve výši 600 000 Kč, dotace Krajského úřadu byly 3 654 011,94 Kč, školné MŠ činilo 97 000 Kč, úroky 52,62 Kč. Hospodářský výsledek za rok 2015, který činí 139 555,44 Kč, byl převeden do rezervního fondu příspěvkové organizace.

Tabulka č. 6: Hospodaření ZŠ a MŠ Kozušany-Tážaly

Výnosy	4 351 065,56
Náklady	4 211 510,12
Hospodářský výsledek	139 555,44

Zdroj: vlastní zpracování

4.3 Rozpočet obce za rok 2016

Návrh rozpočtu obce na rok 2016 byl vyvěšen na úřední desce od 4.3.2016 do 22.3.2016. Schválený rozpočet obce na rok 2016 byl schválen zastupitelstvem obce dne 22.3.2016. Téhož dne zastupitelstvo projednávalo závěrečný účet obce za rok 2015 včetně zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření obce za rok 2015 a schválilo celoroční hospodaření obce za rok 2015 bez výhrad.

Výsledek hospodaření běžného účetního období za rok 2016 činí 3 862 981,45 Kč. Při přezkoumání hospodaření obce Kožušany-Tážaly za rok 2016 nebyly zjištěny chyby a nedostatky.

Tabulka č. 7: Rozpočet za rok 2016 (v tis. Kč)

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost
Třída 1 - Daňové příjmy	7861	10294	10278
Třída 2 - Nedaňové příjmy	618	395	377
Třída 3 - Kapitálové příjmy	0	0	0
Třída 4 - Přijaté dotace	157	2322	2322
Příjmy celkem	8636	13011	12977
Třída 5 - Běžné výdaje	6933	7593	5915
Třída 6 - Kapitálové výdaje	21989	25704	15383
Výdaje celkem	28922	33297	21298
Saldo: Příjmy - výdaje	-20286	-20286	-8321
Prostředky minulých let	20286	20286	8321
Financování celkem	20286	20286	8321

Zdroj: rozpočty obce, vlastní zpracování

Komentář:

Rozpočet na rok 2016 byl schválen jako schodkový s přebytkem finančních prostředků z minulých let. V tomto roce byly nejvýznamnější složkou příjmů daňové příjmy jako v roce 2014.

Hospodaření příspěvkové organizace zřízené obcí v roce 2016

V roce 2016 byl příspěvek obce na tuhle příspěvkovou organizaci ve výši 600 000 Kč, dotace Krajského úřadu byly 3 931 062,58 Kč, školné MŠ činilo 97 300 Kč, úroky 75,71 Kč. Hospodářský výsledek za rok 2016, který činí 72 620,26 Kč, byl převeden do rezervního fondu příspěvkové organizace.

Tabulka č. 8: Hospodaření ZŠ a MŠ Kožušany-Tážaly

Výnosy	4 750 248,31
Náklady	4 677 628,05
Hospodářský výsledek	72 620,26

Zdroj: vlastní zpracování

4.4 Rozpočet obce za rok 2017

Návrh rozpočtu obce na rok 2017 byl vyvěšen na úřední desce od 23.2.2017 do 23.3.2017. Schválený rozpočet obce na rok 2017 byl schválen zastupitelstvem obce dne 23.3.2017. Dne 26.6.2017 zastupitelstvo projednávalo závěrečný účet obce za rok 2016 včetně zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření obce za rok 2016 a schválilo celoroční hospodaření obce za rok 2016 bez výhrad.

Výsledek hospodaření běžného účetního období za rok 2017 činí 2 378 042,84 Kč. Při přezkoumání hospodaření obce Kožušany-Tážaly za rok 2017 nebyly zjištěny chyby a nedostatky.

Tabulka č. 9: Rozpočet za rok 2017 (v tis. Kč)

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost
Třída 1 - Daňové příjmy	8933	9935	10989
Třída 2 - Nedaňové příjmy	590	912	917
Třída 3 - Kapitálové příjmy	0	12	12
Třída 4 - Přijaté dotace	167	567	567
Příjmy celkem	9690	11426	12485
Třída 5 - Běžné výdaje	11567	14314	8578
Třída 6 - Kapitálové výdaje	8633	7621	881
Výdaje celkem	20200	21936	9460
Saldo: Příjmy - výdaje	-10510	-10510	-3025
Prostředky minulých let	12421	12421	-1109
Splátka úvěru	-1911	-1911	-1915
Financování celkem	10510	10510	-3025

Zdroj: rozpočty obce, vlastní zpracování

Komentář:

Rozpočet na rok 2017 byl schválen jako schodkový s přebytkem finančních prostředků z minulých let.

Hospodaření příspěvkové organizace zřízené obcí v roce 2017

V roce 2017 byl příspěvek obce na tuhle příspěvkovou organizaci ve výši 600 000 Kč, dotace Krajského úřadu byly 4 260 191,48 Kč, dotace MŠMT ČR byly 374 071 Kč, školné MŠ činilo 99 225 Kč, školné družina ZŠ 5 800 Kč, úroky 96,39 Kč, výnosy z pronájmu 500 Kč. Hospodářský výsledek za rok 2017, který činí 81 026,22 Kč, byl převeden do rezervního fondu příspěvkové organizace.

Tabulka č. 10: Hospodaření ZŠ a MŠ Kožušany-Tážaly

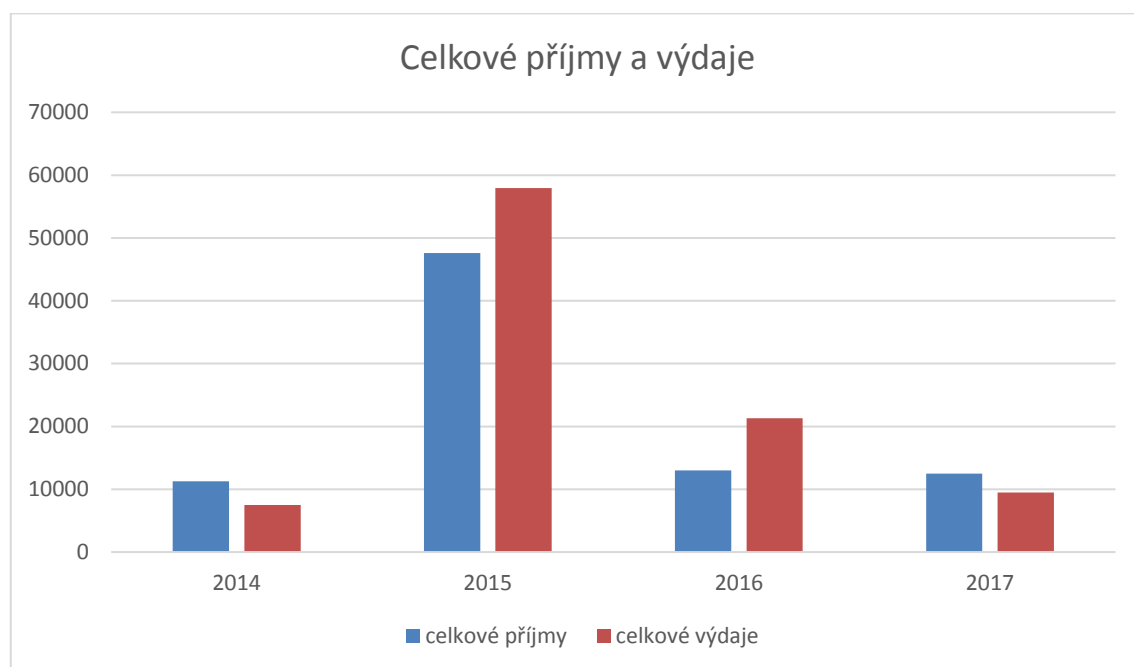
Výnosy	5 339 883,87
Náklady	5 258 857,65
Hospodářský výsledek	81 026,22

Zdroj: vlastní zpracování

5 Vývoj hospodaření obce Kožušany-Tážaly

5.1 Vývoj celkových příjmů a výdajů

Graf č. 11: Vývoj celkových příjmů a výdajů v letech 2014-2017 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

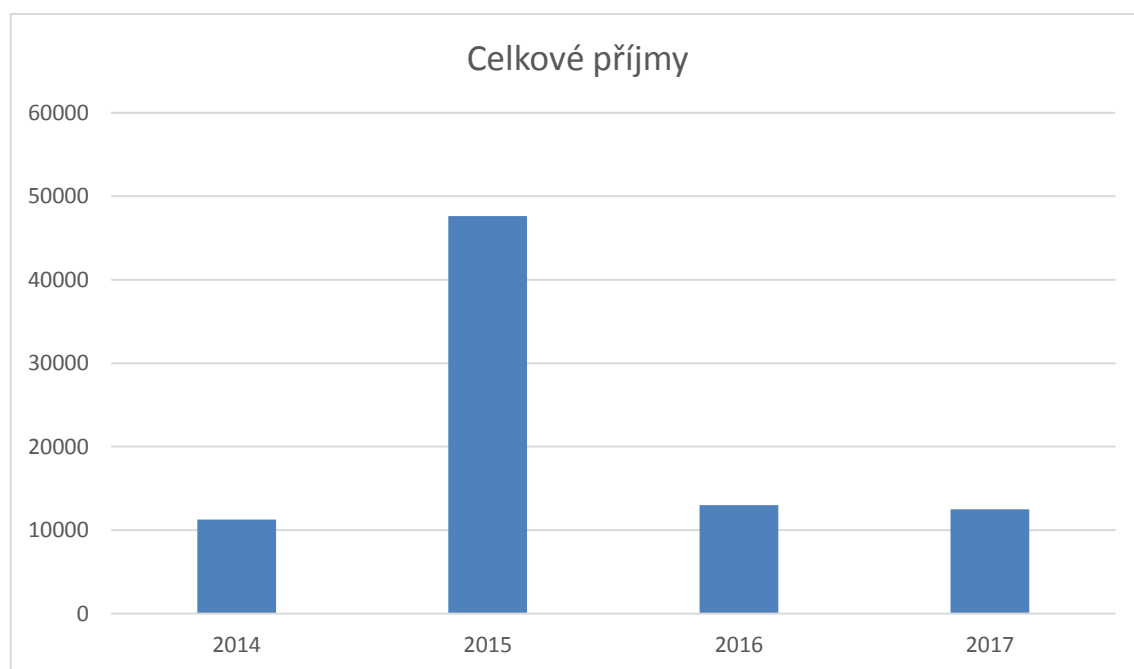
Komentář:

V letech 2014 a 2017 celkové příjmy obce převyšují celkové výdaje, přebytek za rok 2014 činil 3 784 tis. Kč a za rok 2017 3 025 tis. Kč. V letech 2015 a 2016 celkové výdaje převyšovaly celkové příjmy, výše schodku je financována prostředky minulých let, tj. penězi z bankovního účtu obce. Nárůst celkových výdajů obce v roce 2015 je způsoben rozsáhlými investicemi. V tomto roce se rozbíhala výstavba kanalizace a ČOV, další akcí je zateplení tělocvičny, která tvoří také velkou část výdajů. Na výstavbu kanalizace získala obec v roce 2015 dotaci v hodnotě 29 490 000 Kč od Ministerstva zemědělství, 4 000 000 Kč poskytl obci KÚOK také v rámci dotací a zbytek obec pokryla úvěrem, který postupně splácí. V letech 2014, 2016 a 2017 je výše příjmů téměř stejně vysoká, protože se obec nezapojila do žádných příliš velkých investičních akcí jako byla v roce 2015 výstavba kanalizace. Výdaje jsou v letech 2014

a 2017 také téměř stejné, avšak v roce 2016 pokračovala investiční akce kanalizace, na kterou se použilo více než 80 % z celkových výdajů.

5.1.1 Vývoj příjmů obce

Graf č. 12: Vývoj celkových příjmů v letech 2014-2017 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

V roce 2015 obec realizovala investiční akci týkající se výstavby kanalizace, jak už jsem uvedla u grafu č. 11. Největší podíl na celkových příjmech v tomto roce mají dotace, celkové příjmy se zvýšily více než čtyřikrát oproti ostatním rokům. V letech 2014, 2016 a 2017 tvořily daňové příjmy až 80 % celkových příjmů. Nízké příjmy v těchto letech znamenají nízkou výši přijatých dotací.

Tabulka č. 13: Srovnání celkových příjmů v letech 2014-2017 (v tis. Kč)

	2014	2015	2016	2017
Upravený rozpočet	11334	47668	13011	11426
Skutečnost	11276	47623	12977	12485
% plnění	99,49 %	99,95 %	99,74 %	109,28 %

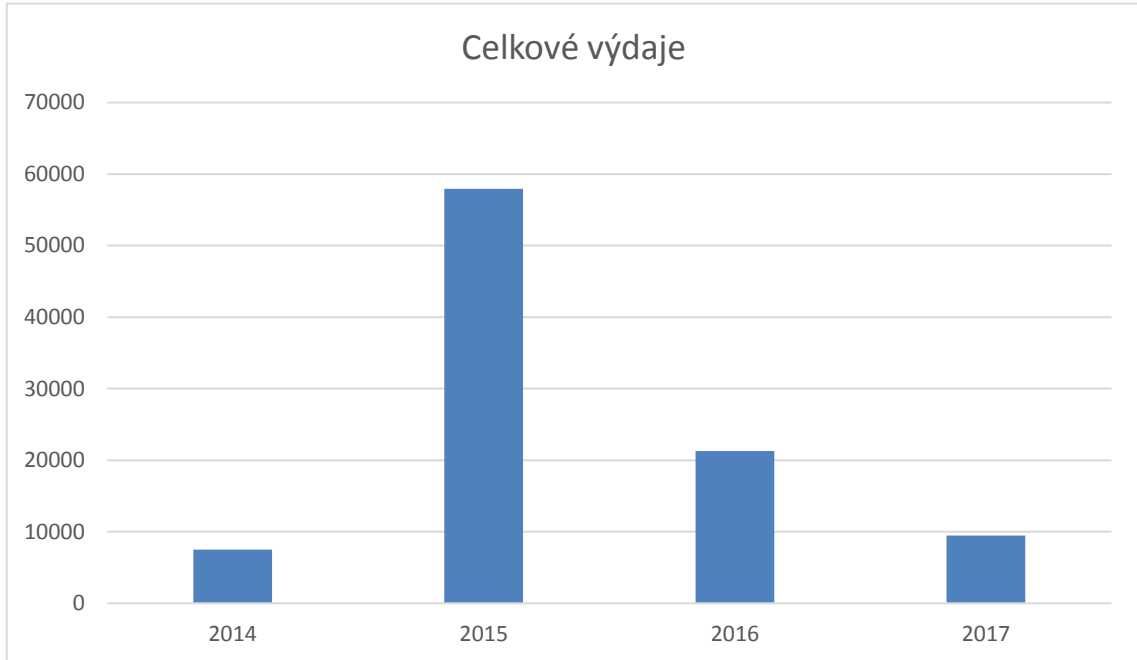
Zdroj: rozpočet obce, vlastní zpracování

Komentář:

Ve skutečnosti v letech 2014, 2015 a 2016 byly celkové příjmy téměř shodné s upraveným rozpočtem, v roce 2017 byly vyšší, než obec v upraveném rozpočtu předpokládala.

5.1.2 Vývoj výdajů obce

Graf č. 14: Vývoj celkových výdajů v letech 2014-2017 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

Celkové výdaje kopírují vývoj celkových příjmů. Vysoké výdaje v roce 2015 reagují na již zmíněnou investiční akci výstavby kanalizace, v roce 2016 tato akce pokračuje a v roce 2017 jsou výdaje opět nižší.

Tabulka č. 15: Srovnání celkových výdajů v letech 2014-2017 (v tis. Kč)

	2014	2015	2016	2017
Upravený rozpočet	21796	79914	33297	21936
Skutečnost	7492	57925	21298	9460
% plnění	34,37 %	72,48 %	63,96 %	43,12 %

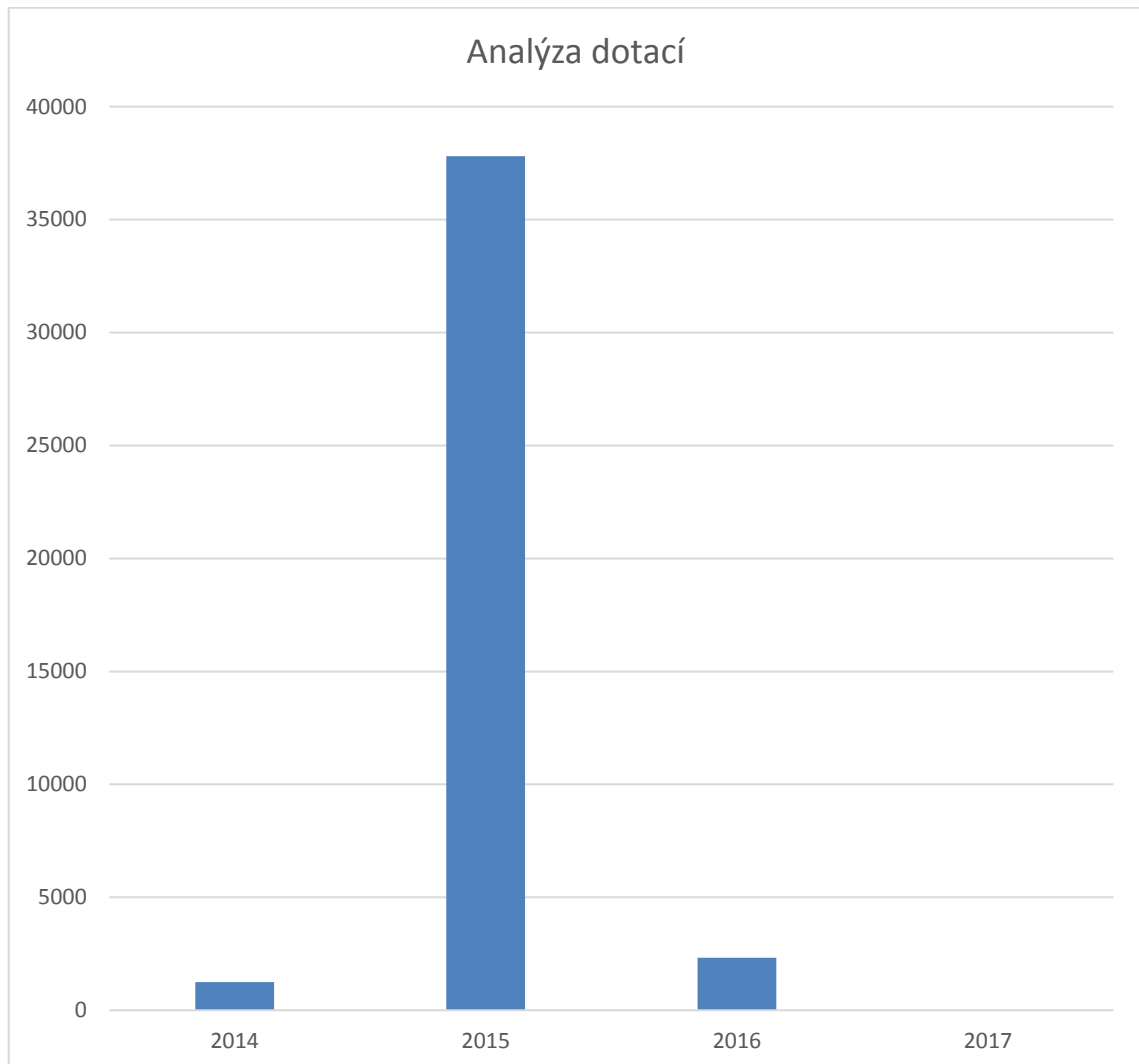
Zdroj: rozpočet obce vlastní zpracování

Komentář:

V roce 2014 obec počítala s poměrně vyššími výdaji, nakonec byly téměř třikrát nižší, než se předpokládalo. Podobná situace byla v roce 2017. V roce 2015 a 2016 probíhala investiční akce kanalizace, proto obec využila více finančních prostředků než v letech 2014 a 2017. Peníze, které se nevyužily, zůstaly na bankovním účtu obce.

6 Analýza dotací v letech 2014-2017

Graf č. 16: Analýza dotací v letech 2014-2017 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

V letech 2014, 2016 a 2017 nebyly dotace nejdůležitější složkou příjmů rozpočtů. V roce 2014 byla nejvyšší dotace od MŽP v hodnotě 986 425 Kč na zateplení objektu MŠ, kterou obec využila ze 100 %. Na rok 2015 byla obcí přijata účelová dotace ve výši 29 490 000 Kč na kanalizaci a ČOV od Ministerstva zemědělství, která tvořila více než 70 % přijatých dotací na tento rok. V roce 2016 přijala obec další dotaci na kanalizaci a ČOV ve výši 1 588 000 Kč, která tvořila více než 50 % přijatých dotací

na tento rok. Na rok 2017 přijala obec dotace v celkové výši 567 494 Kč, tzn. nejnížší přijaté dotace ve sledovaném období.

6.1 Přijaté dotace na rok 2014

Tabulka č. 17: Přijaté dotace na rok 2014

Poskytovatel	Účel	Rozpočet	Čerpání
MŽP FS	Zateplení objektu MŠ	986 425	986 425
MŽP SFŽP	Zateplení objektu MŠ	58 025	58 025
KÚOK	Výkon st. správy	152 200	152 200
KÚOK	Dotace na volby do EP	24 000	17 575,70
KÚOK	Dotace na volby do ZO	24 000	13 108
KÚOK	SDH – zajištění akceschopnosti	5 000	5 000
KÚOK	SDH – neinv. dotace	400	400
Celkem		1 250 050	1 232 733,70

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

V roce 2014 byla obcí přijata dotace ve výši 986 425 Kč na zateplení objektu MŠ, která byla kompletně vyčerpána. Dotace na volby do Evropského parlamentu a do Zastupitelstva obce obec nevyčerpala, a tak byly částečně vráceny do státního rozpočtu na účet Krajského úřadu. Ostatní přijaté dotace za rok 2014 byly plně vyčerpány.

6.2 Přijaté dotace na rok 2015

Tabulka č. 18: Přijaté dotace na rok 2015

Poskytovatel	Účel	Rozpočet	Čerpání
MŽP FS	Zateplení objektu MŠ	30 855,00	30 855,00
MŽP SFŽP	Zateplení objektu MŠ	1 815,00	1 815,00
KÚOK	Výkon st. Správy	153 600,00	153 600,00
MŽP FS	Zateplení tělocvičny	2 551 436,20	2 551 436,20
MŽP SFŽP	Zateplení tělocvičny	150 084,46	150 084,46
MŽP FS	Sběr a svoz bioodpadů	1 346 305,99	1 346 306,00
MŽP SFŽP	Sběr a svoz bioodpadů	79 193,99	79 194,00
Ministerstvo zemědělství	Kanalizace a ČOV	29 490 000,00	29 490 000,00
KÚOK	Kanalizace a ČOV	2 000 000,00	2 000 000,00
	Kanalizace a ČOV	2 000 000,00	2 000 000,00
Celkem		37 803 290,64	37 803 290,66

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

Přijaté dotace v roce 2015 tvořily nejvýznamnější složku celkových příjmů, které byly plně vyčerpány. Ministerstvo zemědělství přiznalo obci dotaci na kanalizaci a ČOV ve výši 29 490 000, která tvořila více než 70 % přijatých dotací na tenhle rok. Krajský úřad Olomouckého kraje připsal na bankovní účet obce dotace ve výši dvakrát 2 000 000 Kč v souvislosti s výstavbou kanalizace. Důležitou složkou přijatých dotací v tomhle roce byla dotace od Ministerstva životního prostředí na zateplení tělocvičny ve výši 2 551 436,20 Kč a na sběr a svoz bioodpadů ve výši 1 346 305,99 Kč.

6.3 Přijaté dotace na rok 2016

Tabulka č. 19: Přijaté dotace na rok 2016

Poskytovatel	Účel	Rozpočet	Čerpání
Ministerstvo obrany	Restaurování válečného hrobu	163 000,00	163 000,00
MMR ČR	Rekonstrukce dětského hřiště MŠ	379 201,00	379 201,00
KÚOK	Výkon st. správy	156 600,00	156 600,00
MZE ČR	Kanalizace a ČOV	1 588 000,00	1 588 000,00
VPS ČR	Volby do Senátu Parlamentu ČR a do zast. krajů	35 000,00	21 102,00
Celkem		2 231 801,00	2 307 903

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

V roce 2016 pokračovala investiční akce kanalizace a Ministerstvo zemědělství připsalo obci dotaci ve výši 1 588 000 Kč, dále se rekonstruovalo dětské hřiště MŠ z dotací ve výši 379 201 Kč. Ministerstvem obrany byla přiznána dotace na restaurování válečného hrobu ve výši 163 000 Kč.

6.4 Přijaté dotace na rok 2017

Tabulka č. 20: Přijaté dotace na rok 2017

Poskytovatel	Účel	Rozpočet	Čerpání
MŠMT ČR	Zabezpečení škol a školských zařízení	40 000,00	40 000,00
MŠMT ČR	OP VVV – PO3 neinvestice	334 071,00	334 071,00
KÚOK	Výkon st. Správy	167 000,00	167 000,00
VPS ČR	Volby do PS Parlamentu ČR	26 423,00	13 483,00
Celkem		567 494,00	554 554

Zdroj: vlastní zpracování

Komentář:

Výše přijatých dotací celkem za rok 2017 byla ze sledovaného období nejnižší. Nebyly z nich financovány žádné velké investiční akce.

Shrnutí a doporučení

Obec si vede dle sestavování rozpočtů dobře. Rozpočty jsou ve většině případech schvalovány jako schodkové, jsou však kryty finančními prostředky z minulých let, to znamená, že obec má na účtu dostatek prostředků. Snaží se zaměřit na co nejširší vrstvu obyvatelstva. Částečně se podílí na financování rekonstrukcí, ať už se jedná o zateplování základních či mateřských škol nebo přímo rekonstrukci školy, která probíhala dříve než ve sledovaném období. Restaurování památek, které mají velký historický význam, patří také k akcím, na kterých se obec částečně podílela svými finančními prostředky.

K atraktivním investicím patří jistě i rekonstrukce dětských hřišť, které jsou zatím pouze dvě, jedno patří k mateřské škole a druhé se nachází v kožušanském parku. Bohužel hřiště u mateřské školy slouží pouze dětem, které tuhle školu navštěvují, tudíž se v téhle části obce nenachází žádné veřejné hřiště. V plánovaných investičních akcích je mimo jiné i výstavba dětského hřiště v Tážalech, která by měla začít v polovině roku 2019. Dále je v plánu výstavba cyklostezky vedoucí do Nemilan a dále do Olomouce, i to vede k větší atraktivitě obce a její dostupnosti. Přijaté dotace využívá obec na pokrytí investičních akcí. Například na výstavbu kanalizace, náklady na ni byly vyšší, a tak si obec vzala úvěr, který teď splácí. Na bankovním účtu má dostatek financí na jiné investiční akce.

V následujících letech doporučuji obci Kožušany-Tážaly zaměřit se především na realizování těch projektů, které vedou k vyšší atraktivitě obce a tím podpořit mladé rodiny s dětmi. Obec by mohla zvážit investici do rekonstrukce kulturního domu, který dlouhé roky neprošel žádnou změnou a který je velmi žádaný k pronájmu. Dostupnost velkého města Olomouce může být důvodem, který udržuje mladé lidi zůstat bydlet v obci. Dojíždění do zaměstnání, případně do škol je bezproblémové v rámci železnice nebo autobusovou dopravou. Po diskuzi se zaměstnanci obecního úřadu jsem zjistila, že investice do výstavby bytových jednotek by obci uškodila, jelikož více občanů znamená více volných míst v mateřské škole a na základní škole, kterých je momentálně nedostatek a děti by musely od útlého věku dojíždět do nedalekého města.

Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo popsat hospodaření obce Kožušany-Tážaly v letech 2014-2017 na základě analýzy obecního rozpočtu a dále analyzovat přijaté dotace ve sledovaném období.

V letech 2014-2017 realizovala obec více investičních akcí, z nichž největší byla výstavba kanalizace a ČOV. Vývoj celkových příjmů byl tak ovlivněn přijatými dotacemi na tyto velké akce. Tato situace se v roce 2016 změnila a výše celkových příjmů byla na obvyklé hodnotě kolem 12 milionů Kč.

Obec si v současné době může dovolit investovat do dalších akcí, jelikož díky úvěru, který jí byl poskytnut na kanalizaci má dostatek peněz na bankovním účtu. V roce 2019 jsou naplánované investiční akce jako výstavba sběrného dvora, na který byla dotace již přiznána. Dále výstavba dětského hřiště v Tážalech, která byla rozpočtována na 252 244 Kč a výstavba cyklostezky vedoucí přes Nemilany do Olomouce. Další investiční akcí, kterou zastupitelstvo projednávalo byla revitalizace rybníka v obci. Rozpočet na rok 2019 byl schválen jako schodkový s přebytkem finančních prostředků z minulých let a čerpání úvěrových prostředků, v příjmech a výdajích ve výši 20,6 mil. Kč.

Rozpočtový proces je takový proces, který prochází stále dokola vývojem a je třeba ho zlepšovat.

Seznam pramenů a literatury

Seznam použité odborné literatury

KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy - územní aspekty veřejných financí*. 1. vyd. Praha: Victoria Publishing, a.s., 1995. 268 s. ISBN 80-7187-024-2.

HRABALOVÁ, S.: *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 99 s. ISBN 80-210-3356-8.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů (teorie a praxe)*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

VAVROCHOVÁ, Simona a Petr KUŠ. *Územní samosprávné celky*. Praha: Institut pro místní správu Praha, 2011. 119 s. ISBN: 978-80-86976-21-1.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy : teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4

MÁČE, Miroslav. *Účetnictví a finanční řízení*. Praha: Grada, 2013. 552 s. ISBN: 978-80-247-4574-9.

BUCHTOVÁ, Ivana. *Paměti obce Kožušany - Tážaly*. Olomouc: Danal, 2000. 156 s. ISBN 80-85973-76-6.

Seznam použité legislativy

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, v platném znění

Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, v platném znění

Zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosů daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)

Seznam internetových zdrojů

Hlavní orgány obce a jejich povinnosti - SMS ČR - Rok v obci. *SMS ČR - Rok v obci* [online]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/35-hlavni-organy-obce-a-jejich-po/>

Obec Kožušany-Tážaly. *Obec Kožušany-Tážaly* [online]. Dostupné z: <https://www.kozusanytazaly.cz/>

Rozpočet obce. Jak jej odpovědně připravit a schválit | Moderní Obec. *Moderní Obec | Moderní Obec* [online]. Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/rozpocet-obce-jak-jej-odpovedne-pripravit-a-schvalit/>

Rozpočtový výhled - SMS ČR - Rok v obci. *SMS ČR - Rok v obci* [online]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/zpravy-redaktoru/detail/600-rozpocetovy-vyhled/>

University information system MENDELU [online]. Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=53984;lang=cz

Kožušany - Tážaly | Povinně zveřejňované informace. *Obec Kožušany-Tážaly* [online]. Dostupné z: <https://www.kozusanytazaly.cz/povinne-zverejnovane-informace>

Seznam zkratk

Sb.	sbírka
Tis.	tisíc
St.	státní
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
MD	Ministerstvo dopravy
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
MŠ	mateřská škola
ŠD	školní družina
ZŠ	základní škola
ČOV	čistička odpadních vod
KÚOK	Krajský úřad Olomouckého kraje
EP	Evropský parlament
ZO	Zastupitelstvo obce
SFŽP	Státní fond životního prostředí
FS	Fond soudržnosti
SDH	Sdružení dobrovolných hasičů
MZE	Ministerstvo zemědělství

PS poslanecká sněmovna

OP-VVV Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Seznam grafů

Graf č. 1: Transfery přijaté obcemi v roce 2016

Graf č. 2: Vývoj počtu obyvatel v obci

Graf č. 11: Vývoj celkových příjmů a výdajů v letech 2014-2017 (v tis. Kč)

Graf č. 12: Vývoj celkových příjmů v letech 2014-2017 (v tis. Kč)

Graf č. 14: Vývoj celkových výdajů v letech 2014-2017 (v tis. Kč)

Graf č. 16: Analýza dotací v letech 2014-2017 (v tis. Kč)

Seznam tabulek

Tabulka č. 3: Rozpočet za rok 2014 (v tis. Kč)

Tabulka č. 4: Hospodaření ZŠ a MŠ Kožušany-Tážaly

Tabulka č. 5: Rozpočet za rok 2015 (v tis. Kč)

Tabulka č. 6: Hospodaření ZŠ a MŠ Kožušany-Tážaly

Tabulka č. 7: Rozpočet za rok 2016 (v tis. Kč)

Tabulka č. 8: Hospodaření ZŠ a MŠ Kožušany-Tážaly

Tabulka č. 9: Rozpočet za rok 2017 (v tis. Kč)

Tabulka č. 10: Hospodaření ZŠ a MŠ Kožušany-Tážaly

Tabulka č. 13: Srovnání celkových příjmů v letech 2014-2017 (v tis. Kč)

Tabulka č. 15: Srovnání celkových výdajů v letech 2014-2017 (v tis. Kč)

Tabulka č. 17: Přijaté dotace na rok 2014

Tabulka č. 18: Přijaté dotace na rok 2015

Tabulka č. 19: Přijaté dotace na rok 2016

Tabulka č. 20: Přijaté dotace na rok 2017